

پایه :	۴	موضوع :	عقاید ۴
تاریخ :	۸۸/۳/۳۰	ساعت :	۱۰،۳۰

نام کتاب: بداية المعارف الالهية، از عقیدتنا فی صفاته تعالی تا الفصل الثانی فی النبوة

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. دیدگاه شهید مطهری در مورد کسانی که معتقدند صفات خدا زائد بر ذات اوست، چیست؟ الف ۷۸
 (الف) مشرک به شرک خفی هستند ■
 (ب) مشرک به شرک جلی هستند □
 (ج) از دین خارجند □
 (د) مرتد فطری هستند □
۲. دیدگاه مرحوم مظفر و دیدگاه شارح کتاب، در مورد عدل به ترتیب کدام است؟ ب ۹۷
 (الف) صفت ذات است - صفت ذات است □
 (ب) صفت ذات است - صفت فعل است ■
 (ج) صفت فعل است - صفت ذات است □
 (د) صفت فعل است - صفت فعل است □
۳. محل نزاع در مورد حسن و قبح عقلی بین عدلیه و اشاعره چیست؟ ج ۱۰۷
 (الف) حکم عقل به حسن فعل ملائم و قبح فعل منافر □
 (ب) حکم عقل به حسن فعل کامل و قبح فعل ناقص □
 (ج) حکم عقل به مدح فاعل حسن و ذم فاعل قبیح ■
 (د) الف - ج □
۴. بلایا و عذاب الهی در حق اولیاء و مردم به ترتیب برای چیست؟ ج ۱۴۱
 (الف) به خاطر گناه - به خاطر گناه □
 (ب) به خاطر ترک مستحب - به خاطر ترک واجب □
 (ج) برای ارتقاء مقام - به خاطر گناه ■
 (د) برای ارتقاء مقام - برای ارتقاء مقام □

تشریحی:

۱. عقیده امامیه در مورد صفات ثبوتیه حقیقیه چیست؟ چرا؟ ص ۷۴
 صفات ثبوتیه حقیقیه مفهوماً متفاوتند ولی از حیث وجود عین هم‌دیگر و عین ذات خداوند هستند و دلیل آن این است اگر صفات در وجود متفاوت بودند لازم می‌آید که واجب الوجود متعدد باشد زیرا به حسب فرض آن صفات قدیم و واجب هستند. ولیکن لازم باطل است.
۲. صفات حقیقیه محضه و صفات اضافیه محضه را توضیح دهید. برای هریک مثالی بنویسید. ص ۷۸
 صفات حقیقیه محضه، صفاتی هستند که در مفهوم آن نسبتی که متاخر از وجود طرفین است لحاظ نشده است مثل علم - حیات ولی در صفات اضافیه محضه چنین نسبتی لحاظ شده است مثل رازقیت.
۳. اشکال اشاعره بر حسن و قبح عقلی را توضیح دهید. ص ۱۰۵
 اشاعره می‌گویند: اگر قبح عقلی باشد پس حکم آن هرگز زائل نمی‌شود لکن تالی باطل است. توضیح: احکام ضروری عقلی تغییر نمی‌کند در حالی که قبح کذب گاهی تغییر می‌کند و آن زمانی است که کذب مشتمل بر مصلحت عمومی باشد پس اگر قبح آن بدیهی و عقلی بود زائل نمی‌شد.

۴. پاسخ علامه طباطبائی در مورد شرور را توضیح دهید. ص ۱۲۵

امور در مقایسه با غیر پنج صورت هستند: ۱. اموری که خیر محض است؛ ۲. اموری که خیرش بیشتر از شرّ آن است؛ ۳. اموری که خیر و شرش مساویند؛ ۴. اموری که شرش بیشتر از خیرش است؛ ۵. اموری که شرّ محض است. سه صورت اخیر بوجود نمی‌آید زیرا مستلزم ترجیح بلا مرجح با ترجیح مرجوح می‌شود و خداوند اصلح را انجام می‌دهد و سه صورت اخیر شرند و تحقق ندارند و دو صورت اول خیر است و تحقق دارد.

۵. «ماده، ازلی و ابدی است. بنابراین ماده واجب الوجود است و نیاز به علتی ندارد». بر ردّ این کلام، دو پاسخ بیاورید. ۹۲

۱. دلیل تجربی نمی‌تواند ازلی و ابدی بودن را اثبات کند؛ ۲. در علوم تجربی ثابت شده که ماده و انرژی تغییر می‌کند و تغییر نشانه نیازمندی به علت است؛ ۳. یکی از ویژگی‌های واجب الوجود عین فعلیت بودن است در حالیکه که ماده عین فعلیت نیست؛ ۴. ماده مرکب است و مرکب نمی‌تواند واجب الوجود باشد.

۶. آیا خلقت انسان‌ها به شکل‌ها و رنگ‌های مختلف با عدل سازگاری دارد؟ حکمت آن چیست؟ ص ۱۳۶

ج: خلقت انسان‌ها به شکل‌ها و رنگ‌های مختلف با عدل الهی منافات ندارد زیرا عدل همان «اعطاء کل ذی حق حقه» است در حالی‌که انسان‌ها بر خدا حقی ندارند. و حکمت آن اختلاف‌ها این است که اگر آن اختلاف‌ها نبود عالم مادی و نظام اجتماعی به وجود نمی‌آمد.

۷. دو دلیل بر وجوب فحوص در باب تکلیف را بیان کنید. ص ۱۴۵

۱. اجماع قطعی بر عدم جواز عمل به اصل برائت. ۲. آیه نفر و آیه سؤال از اهل ذکر. ۳. روایاتی که دال بر مؤاخذه جاهلان است. ۴. عقل جاهل مقصر را معذور نمی‌داند.

۸. دیدگاه مجبّره درباره اختیار انسان را توضیح دهید. سبب اعتقاد آنها را بنویسید. ص ۱۵۳

آنها معتقدند که انسان‌ها در انجام کارها هیچ اختیاری ندارند و بر افعال عباد، عنوان مکسوب اخلاق می‌شود. سبب آن اعتقاد: اگر انسان‌ها در انجام امور اختیار داشته باشند بنابراین با توحید افعالی خداوند سازگار نیست.

۹. قضا و قدر علمی را که از صفات ذاتی است، توضیح دهید.

بمعنی آنه تعالی قدر الاشیاء قبل خلقتها و انجز امرها و قضاها.

یعنی خداوند از ازل به ظرف وجودی اشیاء علم داشته و دارد و نیز از ازل علم به اندازه و تقدیر زمانی و مکانی و غیره به همه اشیاء داشته است.